

ผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ

EFFECTS OF FOLK DANCE MOVEMENT ACTIVITIES FOR KINDERGARTENERS TO DEVELOP RHYTHMIC UNDERSTANDING

นางสาวณัชชา เตชะอาภรณ์ชัย / NATCHA TECHAAPHONCHAI

นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GRADUATE STUDENT IN THE MASTER'S PROGRAM IN MUSIC EDUCATION,

DEPARTMENT OF ART, MUSIC AND DANCE EDUCATION, FACULTY OF EDUCATION,

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ดเนียา อุทัยสุข / DNEYA UDTAISUK

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DIVISION OF MUSIC EDUCATION, DEPARTMENT OF ART, MUSIC AND DANCE

EDUCATION, FACULTY OF EDUCATION, CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อนำเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจด้านจังหวะ 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจด้านจังหวะ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร จำนวน 18 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1)แผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทย ที่มีต่อความเข้าใจด้านจังหวะ 2)แผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองนานาชาติ ที่มีต่อความเข้าใจด้านจังหวะ 3)แบบสังเกตการตอบสนองต่อจังหวะดนตรี 4)แบบสังเกตการเดินรำพื้นเมือง การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้ช่วยฝึกสอน สร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำรูปแบบดังกล่าวทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติเชิงบรรยาย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที(t-test)

ผลการวิจัยมีดังนี้ 1)กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจด้านจังหวะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1.1)กิจกรรมเพื่อพัฒนาจังหวะ อันได้แก่จังหวะตก(Steady Beat) จังหวะทำนอง(Rhythm) และค่าตัวโน้ต(Note Duration) 1.2)กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองด้วยเพลงชั้นต้น 1 เพลง และชั้นกลาง 1 เพลง

2) ผลของการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลง

พื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจด้านจังหวะ พบว่าคะแนนรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมากโดยกลุ่มที่ใช้บทเพลงพื้นเมืองไทยมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ใช้บทเพลงพื้นเมืองนานาชาติ ($M = 4.68$, $SD = .22$), ($M = 4.45$, $SD = .39$)

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย ความเข้าใจจังหวะ การเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมือง

Abstract

This research served the following purposes: 1) to introduce folk dance movement activities for kindergarteners to develop rhythmic understanding; 2) to study the results of how using folk dance movement activities effect rhythmic understanding in kindergarteners. The representative sample group comprises of 18 students from Wat Kalayanamit School in which the students are divided into 2 groups of 9 students. The tools used in this research were 1) Thai folk dance movement activity plans; 2) international folk dance movement activity plans; 3) observation form for music understanding; and 4) observation form for movement. The process of research included the study of relevant research and the researcher's internship as teaching assistant. The researcher developed lesson plan, collected data, and analyzed data using percentage, content analysis, descriptive statistics and t-test

The research results were as followed first, the folk dance movement activities for kindergarteners in which the researcher has developed included 1.1) activities to develop steady beat, rhythm and note durations; 1.2) activities accompanied by one basic and one intermediate folk songs. Second, dancing with Thai folk music showed high level of students' understanding than dancing with International folk music. ($M\bar{X} = 4.68$, $SD = .22$), ($\bar{X}M = 4.45$, $SD = .39$).

Keywords: Kindergarteners, rhythmic cognition, movement, folk dance

บทนำ

เด็กอายุต่ำกว่า 6 ปีหรือเด็กในช่วงปฐมวัยเป็นเวลาที่สำคัญในการวางรากฐานทางความคิด ความรู้สึก (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2554) เพราะเป็นช่วงที่ระบบประสาทและสมองเติบโต ในอัตราถึงร้อยละ 80 ของวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่กำลังจดจำ และเรียนรู้สิ่งรอบตัวผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นองค์ประกอบทางความรู้ที่จะหล่อหลอมให้เด็กเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้นการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก เนื่องจากสิ่งที่เรียนรู้ในช่วงวัยนี้จะเป็นข้อมูลฝังรากลึกเป็นพื้นฐานติดตัวเด็กไปชั่วชีวิต

ดนตรีเป็นประสบการณ์หนึ่งที่เด็กปฐมวัยควรได้รับ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ดนตรีโดยตรง หรือการใช้ดนตรีเพื่อช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา(ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2532) ที่เหมาะสมกับช่วงอายุและพัฒนาการในช่วงอายุนั้น จากการศึกษาของพาลเมอร์และซิมส์ (Palmer and Sims, 1993) กล่าวว่าดนตรีถือเป็นศาสตร์ประเภทแรกที่เด็กควรได้รับการพัฒนา จากศาสตร์ทั้ง 8 ประเภท อีกทั้งยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กตลอดไปด้วย โดยในช่วงอายุ 2 – 6 ปี ความสามารถด้านดนตรีสามารถพัฒนาได้ถึงร้อยละ 50 ซึ่งหากไม่ได้รับการพัฒนาที่ดี อาจจะทำให้ความสามารถของเด็กลดลงจากศักยภาพเดิมที่มี (Reverse, 1954) จึงควรส่งเสริมพัฒนาการพร้อมๆกันทุกด้าน เพื่อให้เด็กจดจำ ชิมซับ และก่อให้เกิดทักษะที่ดีฝังอยู่ภายใน ซึ่งในการศึกษาของบรันคและโคลแมน (Brunk and Coleman, 1997) ได้ระบุถึงองค์ประกอบต่างๆ ของดนตรีที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาการจดจำของเด็ก คือ จังหวะ ระดับเสียง และความดังที่เหมาะสมโดยจุดมุ่งหมายในการสอนดนตรีสำหรับเด็กวัยนี้ยังไม่ได้มุ่งให้เรื่องเนื้อหาวิชา แต่เพื่อให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี สนใจดนตรี เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนดนตรีในระดับสูง จึงเกิดเป็นหลักสูตรดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะทั้งในและต่างประเทศ ที่มุ่งพัฒนาสาระดนตรีทั้งในด้านเนื้อหาดนตรีและทักษะดนตรี

เนื้อหาในด้านองค์ประกอบของดนตรี ประกอบด้วย 1) จังหวะ (Rhythm) 2)ทำนอง (Melody) 3)เสียงประสาน (Harmony) 4)รูปแบบ (Form) 5)ลักษณะเสียง (Characteristic of Sound) 6) สีสันทัน (Tone Color) 7)รูปพรรณ (Texture) (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2558; ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2554 ; อรวรรณ บรรจงศิลป์, 2538) ซึ่งจังหวะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันดับต้นๆที่เด็กควรได้รับการพัฒนา เนื่องจากจังหวะเป็นผู้ควบคุมองค์ประกอบอื่นๆ ของบทเพลง (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537) โดยผู้เรียนควรทราบความแตกต่างระหว่างจังหวะทำนอง (Rhythm) และจังหวะตก (Beat) โดยเปลี่ยนแปลงไปความเร็วของจังหวะ (Tempo) ก็จะเห็นความแตกต่าง

ต่างของจังหวะแต่ละรูปแบบ จังหวะทำนองเกิดจากการนำสัญลักษณ์บอกความสั้นยาวของโน้ต (Note Duration) มาเรียงต่อกันอย่างมีระดับเสียงเกิดรูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) ซึ่งส่งผลต่อการเรียนองค์ประกอบดนตรีด้านอื่นนอกเหนือจากจังหวะในขนาดที่ได้ดียิ่งขึ้น

ทักษะดนตรีที่เหมาะสมและควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอในการเรียนดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยคือ ทักษะการเคลื่อนไหว (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544) เนื่องจากธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่ชอบเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อใช้พลังงานที่มีอยู่อย่างล้นเหลือออกมา ดังนั้นกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะจึงเป็นกิจกรรมหลักสำหรับเด็กในวัยนี้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2547) เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และรู้จักร่างกายของตนเองว่าร่างกายแต่ละส่วนควรใช้และควบคุมอย่างไร กระบวนการเคลื่อนไหวรวมถึงการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ได้แก่ การเคลื่อนไหวเพื่อดนตรี และการเคลื่อนไหวเพื่อนาฏศิลป์หรือการเต้นรำ (ดิณญา อภัยสุข, 2557 ; คุชฎี บริพัตร, 2520) การเคลื่อนไหวเพื่อเรียนรู้ดนตรีนี้ใช้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาสาระและองค์ประกอบดนตรีได้ดียิ่งขึ้น เป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่ซับซ้อนนักเพราะไม่ได้มุ่งความสวยงาม แต่เพื่อนำการตอบสนองต่อเสียงดนตรีที่ได้ยินได้แก่ 1)การเคลื่อนไหวตามหลักการของดัลโครซ (Findlay, 1971) ที่เน้นเรื่องการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับจังหวะหรือ ยูริธึมมิคส์ (Eurhythmics) ซึ่งหมายถึงการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี ประกอบด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหว (Rhythmics) การฝึกโสตทักษะ (Solfege) และการสร้างสรรค์ทางดนตรี

(Improvisation) สอนให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อเสียงดนตรีที่ได้ยินโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ของเวลา แรง และพื้นที่ในการเคลื่อนไหว (Time-Energy-Space) 2)การเคลื่อนไหวตามหลักการของโคดาเยอาจไม่ได้มุ่งเน้นในเรื่องการเคลื่อนไหวมากเหมือนอย่างหลักการของดัลโครซ แต่มุ่งเน้นการใช้การร้องเป็นหลัก โคดาเยได้ให้ความสำคัญกับการใช้เพลงพื้นบ้านในการเรียนดนตรีตั้งแต่เริ่มต้นเนื่องจากโคดาเยเชื่อว่าเพลงพื้นบ้านจะใช้ภาษาที่เป็นภาษาพ่อและภาษาแม่ของเด็กทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านสาระดนตรีและคุณค่าของเพลงพื้นบ้านที่นำมาใช้ในการเรียน 3)การเคลื่อนไหวตามหลักการของออร์ฟ ใช้การเคลื่อนไหวเป็นหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้เหมือนดัลโครซแต่ออร์ฟใช้การเคลื่อนไหวเพื่อแสดงออกทางความรู้สึกจากดนตรีที่ได้ยิน มิได้ใช้เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ทุกองค์ประกอบของดนตรี (Lunz, 1982) และ การเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงเพื่อเรียนรู้นาฏศิลป์หรือการเต้นรำ เป็นการเคลื่อนไหวที่นำไปสู่การแสดงทางด้านนาฏศิลป์ หรือการเต้นรำระบำต่างๆประกอบบทเพลง เน้นรูปแบบของท่าและการจัดแถว ต้องมีการฝึกซ้อมจดจำเพื่อความ สวยงาม พร้อมเพรียง การเคลื่อนไหวตามหลักการของหม่อมดุษฎี บริพัตร (คุชฎี บริพัตร, 2520) เน้นการบูรณาการทักษะดนตรีและการเคลื่อนไหว ผ่านการทำกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาการเคลื่อนไหวจากการเคลื่อนไหวพื้นฐานไปสู่การเคลื่อนไหวที่มีแบบแผนหรือทักษะการเคลื่อนไหวในระดับสูง

ดังที่ได้กล่าวมานี้ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะดนตรี จะทำให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องดนตรีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านจังหวะ ทั้งด้านจังหวะตบ(Steady Beat) ด้านกระสวนจังหวะ(Rhythm) และคำตัวโน้ต(Note Duration) ด้วยกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยและช่วยให้พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างสมบูรณ์ ผ่านบทเพลงพื้นเมืองโดยผู้วิจัยได้แบ่งการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองเป็น 2 แผน ได้แก่บทเพลงพื้นเมืองนานาชาติและบทเพลงพื้นเมืองไทย โดยผู้วิจัยได้เลือก

บทเพลงเต้นรำพื้นเมืองโนชั้นต้น 1 เพลงและชั้นกลาง 1 เพลงมาใช้สอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อนำเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจด้านจังหวะ
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจด้านจังหวะ

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทั้ง 3 ด้านได้แก่ จังหวะดนตรีกับเด็กปฐมวัย, ทฤษฎีเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว และการใช้เพลงพื้นเมืองในการเคลื่อนไหว

2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานด้านดนตรี เนื่องจากไม่มีการเรียนการสอนวิชาดนตรีในหลักสูตร โดยกำหนดให้ประชากร คือ นักเรียนในระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 18 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คนได้แก่กลุ่มที่เรียนกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองนานาชาติ ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ และกลุ่มที่เรียนกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ

3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 1.แผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ 2.แผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองนานาชาติ ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ 3.แบบสังเกตการตอบสนองต่อจังหวะดนตรี 4.แบบสังเกตการเต้นรำพื้นเมือง และตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

4. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร จำนวน 18 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คนโดยกลุ่มแรกใช้รูปแบบกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองนานาชาติสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ กลุ่มสองใช้รูปแบบกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ ใช้ระยะเวลากลุ่มละ 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที และไม่มีการฝึกซ้อมเพิ่มเติมนอกเหนือจากระยะเวลาที่ดำเนินการทดลอง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลหลังเรียน โดยใช้แบบสังเกตการตอบสนองต่อจังหวะดนตรี และแบบสังเกตการเต้นรำพื้นเมือง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยแยกเป็น 2 ด้านดังนี้

1. กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ งานวิจัยและได้เป็นผู้ช่วยสอน ทำให้ได้แนวคิดในการสร้างและพัฒนา กิจกรรมการสอนแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักได้แก่ เพื่อพัฒนาด้านจังหวะดนตรี และกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองด้วยรูปแบบของกิจกรรมดนตรี โดยผู้วิจัยได้แบ่งการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองเป็น 2 แผน ได้แก่บทเพลงพื้นเมืองนานาชาติและบทเพลงพื้นเมืองไทย

2. ผลของการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ จากแบบสังเกตการตอบสนองต่อจังหวะดนตรี และแบบสังเกตการเต้นรำพื้นเมืองโดยมีอาจารย์ประจำชั้น ร่วมประเมินพัฒนาการด้านจังหวะและการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นเมือง วิเคราะห์เนื้อหาและสถิติเชิงบรรยาย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการเปรียบเทียบรายด้าน และเปรียบเทียบผลรวมของทั้งสองแผนด้วยค่า t (t-test) ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ มีคะแนนสูงกว่า แผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองนานาชาติ ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

1. กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ 1.กิจกรรมเพื่อพัฒนาจังหวะได้แก่การพัฒนาจังหวะตก(Steady Beat) ด้านจังหวะทำนอง (Rhythm) และค่าตัวโน้ต (Note Duration) โดยได้ศึกษาความเหมาะสมในด้านสาระการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยจากหลักสูตร MENC (National Association for Music Education, 2000) และหนังสือ *Teaching Rhythmic* (Vanderspar, 2005) ที่ได้กล่าวถึงสาระดนตรีที่เด็กในวัย 5 ขวบควรรับรู้และปฏิบัติได้ ด้วยวิธีการสอนแบบกิจกรรมวงกลมและในแต่ละคาบจะมีกิจกรรมด้านจังหวะครบทั้ง 3 อย่างโดยเรียงจากง่ายไปหายากตามรูปแบบการสร้างกิจกรรมดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2554)

กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองแบ่งออกเป็น 2 แผนได้แก่แผนที่ใช้เพลงพื้นเมืองนานาชาติและแผนที่ใช้เพลงพื้นเมืองไทย โดยการคัดเลือกบทเพลงนานาชาติจากหนังสือ *Rhythm Activities and Dance* (Bennett, 1947) และคัดเลือกบทเพลงนานาชาติไทยจากหนังสือดนตรีพื้นบ้านและศิลปะการแสดงพื้นบ้านไทย โดยเลือกบทเพลงเต้นรำพื้นเมืองโนชั้นต้น 1 เพลงและชั้นกลาง 1 เพลงมาใช้ในการสอน

	จังหวะตก				กระสวนจังหวะ				Note Duration			เดินรำพื้นเมือง	
	ฟัง	ร้อง	ฟัง	ร้อง	ฟัง	ร้อง	ฟัง	ร้อง		ฟัง	อ่าน		เคลื่อนไหว
	เคาะ	เคาะ	เคลื่อนไหว	เคลื่อนไหว	เคาะ	เคาะ	เคลื่อนไหว	เคลื่อนไหว					
คาบที่1	เคาะจังหวะตบเพลง Seven jumps/ งานแสงเดือน		ทักทาย สวัสดี/ แนะนำตัว		Rhythm ABC	Rhythm ABC			♪	เดินหรือวิ่ง		เดินหรือวิ่ง	Seven Jumps/ งานแสงเดือน
									♪	เดินหรือวิ่ง		เดินหรือวิ่ง	
									♩				
คาบที่2	I like to (jump)		ทักทาย สวัสดี/ I like to (jump)				Echo pattern	Echo pattern	♪	เดินหรือวิ่ง 2		เดินหรือวิ่ง 2	Seven Jumps/ งานแสงเดือน
									♪	เดินหรือวิ่ง 2		เดินหรือวิ่ง 2	
									♩				
คาบที่3	จังหวะตบเพลง La Raspa/ เชิง กะโป๋		ทักทาย สวัสดี/		Echo pattern2	Echo pattern 2			♪	เดิน ริ่ง หยุด		เดิน ริ่ง หยุด	จังหวะ 7 ท่อนจบ งานแสงเดือน
									♪	เดิน ริ่ง หยุด		เดิน ริ่ง หยุด	
									♩	เดิน ริ่ง หยุด		เดิน ริ่ง หยุด	
คาบที่4			ทักทาย สวัสดี/ จังหวะ ตบ ABC	จังหวะ ตบ ABC	Rhythm ABC2	Rhythm ABC2			♪	เต้า ม้าย่อง ชู	เต้า ม้าย่อง ชู	เต้า ม้าย่อง ชู	La Raspa/ เชิงกะโป๋
									♪	เต้า ม้าย่อง ชู	เต้า ม้าย่อง ชู	เต้า ม้าย่อง ชู	
									♩	เต้า ม้าย่อง ชู	เต้า ม้าย่อง ชู	เต้า ม้าย่อง ชู	
คาบที่5			ทักทาย สวัสดี/ Beat ช้าง	Beat ช้าง	Rhythm ช้าง	Rhythm ช้าง			♪		Pattern เต้า ม้าย่อง ชู		La Raspa/ เชิงกะโป๋
									♪		Pattern เต้า ม้าย่อง ชู		
									♩		Pattern เต้า ม้าย่อง ชู		
คาบที่6	I like to...		ทักทาย สวัสดี/ I like to...		Echo pattern3	Echo pattern3	Echo pattern 3		♪		ด้า เขบ็ต หยุด		La Raspa/ เชิงกะโป๋
									♪		ด้า เขบ็ต หยุด		
									♩		ด้า เขบ็ต หยุด		
คาบที่7	Beat ช้าง2	Beat ช้าง2	ทักทาย สวัสดี		Rhythm ช้าง2	Rhythm ช้าง2			♪		Pattern ด้า เขบ็ต หยุด		La Raspa/ เชิงกะโป๋
									♪		Pattern ด้า เขบ็ต หยุด		
									♩		Pattern ด้า เขบ็ต หยุด		
คาบที่8			จังหวะ 7 ท่อนจบ			จังหวะ 7 ท่อนจบ			♪		จังหวะ 7 ท่อนจบ ด้า เขบ็ต หยุด		
									♪		จังหวะ 7 ท่อนจบ ด้า เขบ็ต หยุด		
									♩		จังหวะ 7 ท่อนจบ ด้า เขบ็ต หยุด		

ภาพที่ 1 กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ
ที่มา : ภาพโดยผู้วิจัย ณัฏฐา เตชะอาภรณ์ชัย

จากตารางจะเห็นได้ว่า 1)แบ่งกิจกรรมได้เป็น 2 กลุ่มได้แก่ กิจกรรมทางด้านสาระดนตรีด้านจังหวะ และกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นเมือง 2)การกระจายของทุกสาระดนตรีทั้ง 3 ด้านโดยในทุกๆคาบผู้เรียนจะได้รับสาระดนตรีด้านจังหวะครบทั้ง 3 ด้านตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 3)มีการซ้ำทวนของกิจกรรมเดิม ซึ่งมีความแตกต่างเล็กน้อยคือการเพิ่มระดับความยากในแต่ละคาบให้มากขึ้นทีละน้อย 4)การทดสอบจะเลือกจากรูปแบบกิจกรรมที่มีการซ้ำทวนมากที่สุดในแต่ละด้าน โดยการทดสอบทางด้านจังหวะจะอยู่ในคาบสุดท้ายของการเรียน แต่การทดสอบของการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นเมืองจะทดสอบในครั้งสุดท้ายของการเรียนก่อนขึ้นเพลงใหม่ 5)เพลงSeven Jumps และงามแสงเดือน ใช้การเรียนการสอน 3 ครั้งเนื่องจากเป็นบทเพลงและรูปแบบการเคลื่อนไหวขั้นต้น ส่วนเพลง La Raspa และเซ็งกะโป้ ใช้การเรียนการสอน 4 ครั้งเนื่องจากเป็นบทเพลงและรูปแบบการเคลื่อนไหวขั้นกลาง

2. ผลของการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ โดยคะแนนของกลุ่มแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะมีคะแนนสูงกว่า แผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองนานาชาติ ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้บทเพลงประกอบการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองซึ่งแม้ว่าท่าทางการเคลื่อนไหวของการเต้นรำพื้นเมืองไทยจะยากกว่าท่าทางการเคลื่อนไหวของแผนนานาชาติ แต่นักเรียนในแผนการเคลื่อนไหวของการเต้นรำพื้นเมืองไทยมีความสนใจและคุ้นเคยกับเพลงมากกว่าจึงสามารถทำออกมาได้เป็นอย่างดี

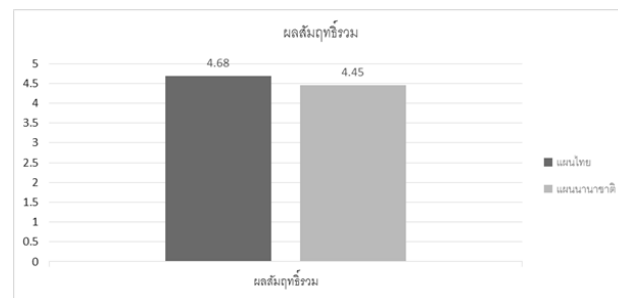
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นเมืองไทย ($\bar{X}_X = 4.68$, $SD = .22$) โดยในด้านการตอบสนองต่อจังหวะดนตรี ($\bar{X}_X = 4.67$, $SD = .41$) และด้านการเต้นรำพื้นเมือง ($\bar{X}_X = 4.69$, $SD = .32$) ส่วนกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นเมืองนานาชาติ ($\bar{X}_X = 4.45$, $SD = .39$) โดยในด้านการตอบสนองต่อจังหวะดนตรี ($\bar{X}_X = 4.41$, $SD = .59$) และด้านการเต้นรำพื้นเมือง ($\bar{X}_X = 4.47$, $SD = .40$) ดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวม

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ไทย	4.68	.22	มากที่สุด
นานาชาติ	4.45	.39	มากที่สุด

ที่มา : ผู้วิจัย ณิชชา เตชะอารณชัย

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในของแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทยและนานาชาติ ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยในแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทย ($\bar{X}_X = 4.68$, $SD = .22$) มากกว่าแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองนานาชาติ ($\bar{X}_X = 4.45$, $SD = .39$)

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์รวมของแผนไทยและแผนนานาชาติ
ที่มา : ภาพโดยผู้วิจัย ณิชชา เตชะอารณชัย

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์รวมด้านจังหวะ

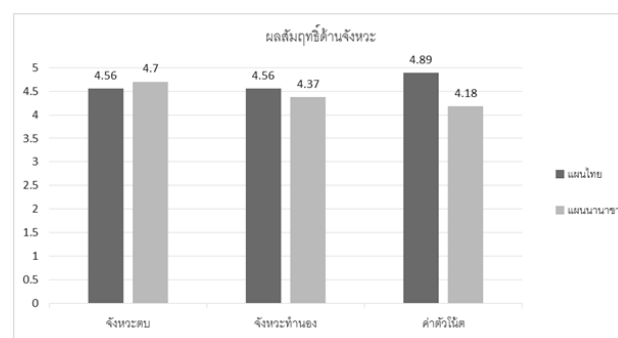
กลุ่มตัวอย่าง	จังหวะ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
แผนไทย	จังหวะตบ	4.56	.46	มากที่สุด
	จังหวะทำนอง	4.56	.46	มากที่สุด
	ค่าตัวโน้ต	4.89	.33	มากที่สุด

กลุ่มตัวอย่าง	จังหวะ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
แผนนานาชาติ	จังหวะตบ	4.70	.35	มากที่สุด
	จังหวะทำนอง	4.37	.39	มากที่สุด
	ค่าตัวโน้ต	4.18	1.04	มากที่สุด

ที่มา : ผู้วิจัย ณิชชา เตชะอารณชัย

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในของแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ ด้านจังหวะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นด้านจังหวะตบ ($\bar{X}_X = 4.56$, $SD = .46$) ด้านกระสวนจังหวะ ($\bar{X}_X = 4.56$, $SD = .46$) และด้านค่าตัวโน้ต ($\bar{X}_X = 4.89$, $SD = .33$)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในของแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองนานาชาติ ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ ด้านจังหวะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นด้านจังหวะตบ ($\bar{X}_X = 4.70$, $SD = .35$) ด้านกระสวนจังหวะ ($\bar{X}_X = 4.37$, $SD = .39$) และด้านค่าตัวโน้ต ($\bar{X}_X = 4.18$, $SD = 1.04$)

ภาพที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านจังหวะของแผนไทยและแผนนานาชาติ
ที่มา : ภาพโดยผู้วิจัย ณิชชา เตชะอารณชัย

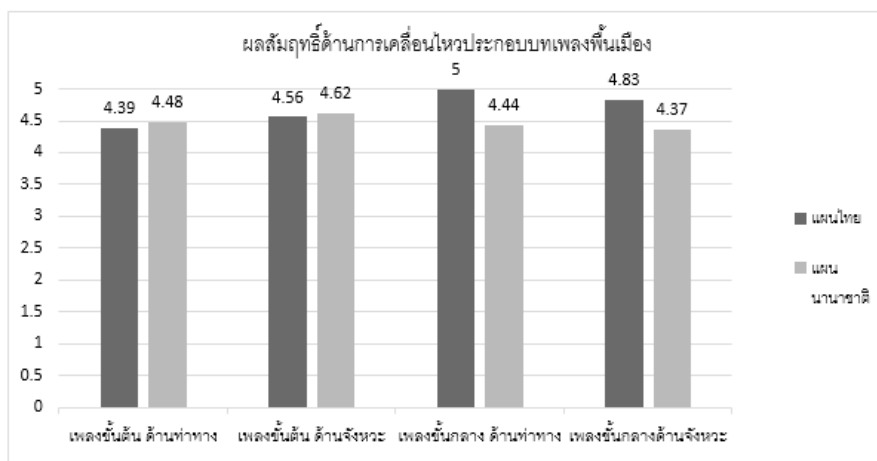
ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์รวมด้านการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	การเดินรำพื้นเมือง		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
แผนไทย	งามแสงเดือน	ด้านท่าทาง	4.39	.65	มากที่สุด
		ด้านจังหวะ	4.56	.39	มากที่สุด
	เซิ้งกะโป๋	ด้านท่าทาง	5.00	.00	มากที่สุด
		ด้านจังหวะ	4.83	.25	มากที่สุด
แผน นานาชาติ	Seven Jumps	ด้านท่าทาง	4.48	.47	มากที่สุด
		ด้านจังหวะ	4.62	.31	มากที่สุด
	La Raspa	ด้านท่าทาง	4.44	.40	มากที่สุด
		ด้านจังหวะ	4.37	.42	มากที่สุด

ที่มา : ผู้วิจัย ณิชชา เตชะอาภรณ์ชัย

จากตารางที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในของแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทย ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ ด้านการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นเพลงงามแสงเดือนด้านท่าทาง ($\bar{X} = 4.39$, $SD = .65$) ด้านจังหวะ ($\bar{X} = 4.56$, $SD = .39$) และเพลงเซิ้งกะโป๋ด้านท่าทาง ($\bar{X} = 5.00$, $SD = .00$) ด้านจังหวะ ($\bar{X} = 4.83$, $SD = .25$)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในของแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองนานาชาติ ที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ ด้านการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็น เพลงSeven Jumps ด้านท่าทาง ($\bar{X} = 4.48$, $SD = .47$) ด้านจังหวะ ($\bar{X} = 4.62$, $SD = .31$) และเพลงLa Raspa ด้านท่าทาง ($\bar{X} = 4.44$, $SD = .40$) ด้านจังหวะ ($\bar{X} = 4.37$, $SD = .42$)

ภาพที่ 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองของแผนไทยและแผนนานาชาติ

ที่มา : ภาพโดยผู้วิจัย ณิชชา เตชะอาภรณ์ชัย

จากผลการวิจัยในด้านการเรียนการสอนสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

เด็กนักเรียนที่เรียนแผนเพลงพื้นเมืองไทยมีการขอเรียนรำไทยในระหว่างการเรียนการสอน แต่นักเรียนในแผนเพลงพื้นเมืองนานาชาติไม่เคยมีการขอเรียนเต้นรำในระหว่างการเรียนการสอน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้บทเพลงประกอบการสอน โดยเพลงในแผนกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองไทยประกอบด้วยเพลงงามแสงเดือน และเพลงเซิ้งกะโป๋ ซึ่งเป็นบทเพลงที่ใช้บันไดเสียงเพนตาโทนิคทั้งสองบทเพลง ซึ่งเป็นบันไดเสียงที่คนไทยทุกคนคุ้นเคย รวมไปถึงท่าทางการเคลื่อนไหวเป็นท่ารำไทยพื้นฐาน อย่างเช่นท่าสอดสร้อยมาลา นักเรียนบางคนบอกว่าเคยเห็นการรำวงในงานวัดมาก่อนจึงทำให้เกิดความสนใจอยากรำในบทเพลงนี้เช่นกัน ส่วนเพลงเซิ้งกะโป๋ซึ่งเป็นการรำพื้นเมืองของทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักเรียนอาจเกิดความคุ้น

เคยเนื่องจากพ่อแม่เป็นคนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และฟังเพลงลูกทุ่งและเพลงอีสานเป็นประจำ ประกอบกับจังหวะทำนองที่รวดเร็วเร้าใจทำให้เด็กๆชื่นชอบในการรำเพลงนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราภรณ์ สุตจิตต์ (2540) ที่ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี-นาฏศิลป์กับกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ พบว่าเด็กในกลุ่มกิจกรรมดนตรี-นาฏศิลป์มีความสนใจ มีการตอบสนองอย่างรวดเร็วและตั้งใจ ปฏิบัติอย่างเห็นได้ชัด

2. ความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจเมื่อจบทั้ง 8 คาบ โดยแบ่งออกเป็นความพึงพอใจในตัวครู ความพึงพอใจในกิจกรรมดนตรีเพื่อพัฒนาจังหวะ และความพึงพอใจในการเรียนการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมือง โดยนักเรียนเกือบทั้งหมดพึงพอใจในระดับมากที่สุด 3 ด้าน

3. เนื่องจากโรงเรียนที่การทดลองเป็นโรงเรียนรัฐบาล ใน

สังกัดสำนักงานเขตธนบุรี ในห้องเรียนจึงมีเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่อายุไม่ถึง 5 ขวบ และไม่ได้มาเข้าร่วมกิจกรรมทุกคาบ โดยผู้วิจัยจึงไม่เก็บผลการทดลองจากนักเรียนกลุ่มดังกล่าว แต่นักเรียนได้ร่วมเรียนในบางคาบที่นักเรียนมา ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในบางคาบได้แก่ การเรียนการสอนเป็นไปไม่ได้ช้าลงและไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากต้องคอยช่วยเหลือ แนะนำ ชำทวนกิจกรรมให้แก่เด็กที่อายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่ร่วมกิจกรรม

4. พบว่าเด็กผู้ชายมีความเข้าต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งกิจกรรมดนตรีและกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองมากกว่าที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ ซึ่งอาจสอดคล้องกับทฤษฎีรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) อันประกอบด้วยการเรียนรู้จากการมองเห็น (Visual Learners) การเรียนรู้จากการฟัง (Auditory Learners) และการเรียนรู้จากการสัมผัสและเคลื่อนไหว (Kinesthetic or Tactile learners) (มณฑรา ธรรมบุศย์, 2552) โดยสำหรับเด็กผู้ชายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัยนั้นการเรียนรู้ด้วยวิธีการสัมผัสและเคลื่อนไหวทำให้เด็กเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆมากกว่าจากการมองเห็นหรือการฟัง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการใช้ผลการวิจัย

1. ครูผู้สอนที่ไม่ใช่ครูดนตรีสามารถนำกิจกรรมการสอนไปปรับใช้กับนักเรียนอนุบาลได้ เพียงแต่ควรศึกษาความหมายและจุดประสงค์ของกิจกรรมให้ชัดเจนเพื่อความเข้าใจในการเรียนรู้ที่ถูกต้อง เช่น

1.1. ครูนาฏศิลป์สามารถนำกิจกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนได้ โดยเฉพาะการนำบทเพลงพื้นเมืองไทยมาสอนให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวได้ถูกต้องตามท่าทางและตามจังหวะของเพลง

1.2. ครูอนุบาลสามารถนำกิจกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนได้ อย่างเช่นกิจกรรมด้านจังหวะอาจนำไปทำเป็นเกมให้นักเรียนเล่นโดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกร้องเพลงพร้อมปรบมือเป็นจังหวะตกของเพลง อีกฝั่งร้องเพลงและปรบมือเป็นจังหวะทำนองของเพลง จากนั้นอาจเปลี่ยนท่าและให้ทำพร้อมกันเป็นเพลง หรืออาจนำไปสร้างเป็นการแสดงได้

2. ก่อนทำการวิจัยควรศึกษาโรงเรียนที่จะทำการทดลองว่ามีจำนวนนักเรียนเท่าไร เพียงพอกับการวิจัยหรือไม่ และมีข้อจำกัดอื่นๆเช่นมีเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ หรือเด็กนักเรียนที่ไม่สามารถมาโรงเรียนทุกวันเรียนด้วยหรือไม่ เพื่อการวางแผนการสอนที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนสาระดนตรีในด้านอื่นๆ เช่น ผลของกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมือง ที่มีต่อความเข้าใจด้านความคิดสร้างสรรค์

2. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่เรียนดนตรีโดยไม่ได้เรียนกิจกรรมการเคลื่อนไหว กับกลุ่มที่เรียนดนตรีคู่กับกิจกรรมการเคลื่อนไหว

เอกสารอ้างอิง

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.
ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2532). **การรับรู้เรื่องระดับเสียงของเด็กปฐมวัย**. รายงานวิจัยของศูนย์วิจัยการเรียนการสอน

ศูนย์วิจัยการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2537). **กิจกรรมดนตรีสำหรับครู**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). **พฤติกรรมการสอนดนตรี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2554). **ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2558). **ทฤษฎีดนตรี**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดณิญา อุทัยสุข. (2557). **รายงานผลการวิจัย เรื่อง เพลงช้างและเพลงแมงมุมลาย: การสืบทอดความนิยมของบทเพลงสำหรับเด็ก**.

ดุชะฎี บริพัตร. (2520). **กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย: ดนตรีและการเคลื่อนไหว**. หลักสูตรประถมศึกษา 2521: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สารมวลชน

มณฑรา ธรรมบุศย์. (2552). **ลีลาการเรียนรู้**. [ออนไลน์]. <http://portal.edu.chula.ac.th/girl/blog/view.php?Bid=1245038152800790>. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2559

อรรพรรณ บรรจงศิลป์. (2538). **การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์. (2540). **การเปรียบเทียบพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรี-นาฏศิลป์กับกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ**. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Bennett, J. (1947). **Rhythm Activities and Dance**. USA: Human Kinetics.

Brunk, B. and Coleman, K. (1997). **Medical music therapy**. [Online]. Available from <http://home.att.net/prelude/therapy/medicine.html>. [2016, January 12]

Findlay, E. (1971). **Rhythm and Movement Applications of Dalcroze Eurhythmics**. Summy Birchard Inc.

Lunz, M. (1982). **Movement, Music for Children**. Orff-Schulwerk American Edition, Schott Music Corp.

Palmer, M. and Sims, W. (1993). **Music in pre-kindergarten: planning and teaching**. USA: Music Educators National Conference.

Reverse, G. (1954). **Introduction to psychology of music**. USA: University of Oklahoma.

The National Association for Music Education. (2000).

Spotlight on early childhood music education. New York: The national association for music education

Vanderspar, E. (2005). **Music for kindergarten**. The dalcroze Society UK Inc.